

Romeinen – hoofdstuk 10

*Vertaling Bible Commentary van Andrew Wommack
Wiebrig Calderhead, 2009*

(Om in Word naar een eindnoot te springen: plaats de cursor bij de eindnootverwijzing, kies Beeld (menubalk) – voetnoten. Om terug te gaan naar de tekst: zet de cursor in de eindnoot, klik rechts, kies 'Ga naar eindnoot')

Hoofdstuk 10

1 Broeders, de begeerte mijns harten en mijn gebed over hun behoud gaan tot God uit.

2 Want ik getuig van hen, dat zij ijver voor God bezitten, maar zonder verstand.

Opmerking 1 bij Romeinen 10:2: Deze tekst staat haaks op veel religieus onderwijs. Veel mensen geloven dat het niet nodig is om het juiste te geloven. Zolang je maar iets gelooft, zit het wel goed. Paulus toont in deze tekst echter de onjuistheid van dit soort denken aan door te zeggen dat hun ijver zonder verstand was en daarom waren ze niet behouden.

De Joden waren zeer ijverig in hun religie, maar dat was niet genoeg. Het is niet genoeg om alleen maar te geloven. We moeten de waarheid geloven. Zelfs iemand die oprecht is, kan het oprecht mis hebben. Jezus zei: "Gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken" (Joh. 8:32).

3 Want onbekend met Gods gerechtigheid en trachtende hun eigen gerechtigheid te doen gelden, hebben zij zich aan de gerechtigheid Gods niet onderworpen.

Opmerking 2 bij Romeinen 10:3: Dit vers beschrijft de toestand van een groot deel van de hedendaagse gemeente. De meeste mensen weten niet dat er twee soorten gerechtigheid zijn. Slechts één soort gerechtigheid is aanvaardbaar voor God.

De soort gerechtigheid die Paulus hier beschrijft is onze eigen gerechtigheid (zie ook Fil. 3:9)¹. Dit zijn heilige daden die we verrichten in een poging om de geboden van de oudtestamentische wet te vervullen. Dit is een onvolmaakte gerechtigheid, omdat de menselijke natuur onvolmaakt is en niet in staat om de wet te vervullen (zie opmerking 7 bij Rom. 8:3)². Daarom is onze eigen gerechtigheid, die uit de wet is, ontoereikend. Jesaja zei het op deze manier in Jesaja 64:6: "Al onze gerechtigheden zijn als een bezoedeld kleed"³.

In tegenstelling hiermee is de gerechtigheid van God volmaakt. Gods gerechtigheid is niet wat wij doen, maar wat we door geloof in Christus als een gave ontvangen.

Paulus maakt het in dit vers zeer duidelijk dat het niet mogelijk is om zowel op onze eigen gerechtigheid als op Gods gerechtigheid te vertrouwen. Iemand die gelooft dat hij door zijn heilige daden Gods aanvaarding moet verdienen kan niet geloven in Gods gerechtigheid, wat een gave is. Het moet het een of het ander zijn. We kunnen deze twee niet mengen. Gerechtigheid is niet iets wat Jezus

heeft gedaan plus een soort van minimum standaard van heiligheid waaraan wij moeten voldoen (Rom. 11:6)⁴.

4 Want Christus is het einde der wet, tot gerechtigheid voor een ieder, die gelooft.

Opmerking 3 bij Romeinen 10:4: Het Griekse woord dat hier met 'einde' is vertaald, is 'telos', wat betekent 'het uiterste punt' dat wordt nagestreefd, m.a.w. impliceert dit: de ontknoping, afronding van een daad of toestand, het eindpunt.

In dit vers staat niet dat Christus het einde van de wet is, maar veeleer dat Christus het einde van de wet is met gerechtigheid als doel. Dit betekent dat niemand meer rechtvaardig, of gerechtvaardigd, wordt in het aangezicht van God door hoe goed hij de daden van de wet heeft verricht (zie opmerking 2 bij Luc. 1:6)⁵. Voor de nieuwtestamentische gelovige is de wet echter nog steeds nuttig.

De oudtestamentische wet maakt ons nog steeds Gods heiligheid bekend, die we zouden moeten proberen te evenaren. Daarbij moeten we echter in de gaten houden dat, als het ons niet lukt daaraan te voldoen, dit niet de straf met zich meebrengt zoals in de wet wordt genoemd, omdat Jezus deze voor ons heeft gedragen (Gal. 3:12)⁶. Door onze naleving van de wet verdienen we ook niet de zegeningen van God. Deze komen alleen door geloof in Christus (Rom. 4:8-13)⁷. We moeten ook bekend zijn met de oudtestamentische wet zodat we ons Nieuwe Verbond en de manier waarop God in de geschiedenis met de mens omging beter kunnen begrijpen.

Paulus zei tegen Timoteüs: "Wij weten, dat de wet goed is, indien iemand haar wettig toepast" (1 Tim. 1:8). Vervolgens zei hij dat de wet niet gesteld was voor de rechtvaardige (nl. een christen – 2 Kor. 5:21)⁸, maar juist voor wettelozen (1 Tim. 1:9-10)⁹. Een christen kan dus nog steeds de wet gebruiken als hij tegen ongelovigen spreekt om hen hun zonde en hun noodzaak van een Redder te laten zien (zie opmerking 4 bij Rom. 3:19)¹⁰.

Als christenen zouden we de wet van het Oude Testament niet terzijde moeten schuiven. Als het Oude Verbond begrepen wordt in het licht van het Nieuwe Verbond, biedt deze ons een openbaring van God die van onschatbare waarde is. Paulus benadrukt alleen maar dat de tijd waarin iedereen probeerde gerechtvaardigd te zijn door het houden van de wet van het Oude Testament voorbij is. Nu moet iedereen voor zijn redding geloof in Christus, en in Hem alleen, stellen.

Iemand vraagt nu misschien: "Was er ooit wel iemand gerechtvaardigd door het houden van de wet?" Het antwoord is: "Ja." Eén persoon was gerechtvaardigd door het houden van de oudtestamentische wet. Die persoon was Jezus. Eén van de redenen dat de wet van het Oude Testament was gegeven, was dat Jezus op een legale manier de verlossing van de mens kon verdienen. Nu Hij deze verworven heeft, is het met de functie van de wet gedaan.

Opmerking 4 bij Romeinen 10:4: De zinsnede 'voor een ieder, die gelooft' beperkt dit privilege uitsluitend tot gelovigen (christenen). Voor degenen die Gods gave van redding niet ontvangen is de wet nog steeds van kracht (zie

opmerking 4 bij Joh. 3:36)¹¹. Iemand die niet in Jezus gelooft, zal voor God van iedere overtreding van de wet rekenschap moeten afleggen.

5 Want Mozes schrijft: De mens, die de gerechtigheid naar de wet doet, zal daardoor leven.

Opmerking 5 bij Romeinen 10:5: In de verzen 5-9 stelt Paulus degenen die gerechtigheid door de wet nastreven tegenover degenen die de gerechtigheid van God als een geschenk zoeken (zie opmerking bij vers 3 hierboven). Degenen die proberen gerechtigheid te verdienen door de wet te houden worden in beslag genomen door 'het doen' (dit vers), terwijl degenen die gerechtigheid door geloof ontvangen eenvoudigweg belijden wat al gedaan is (vers 9).

Dit is een eenvoudig en toch diepgaand verschil. Als we nog steeds heilige daden 'verrichten' om God te laten bewegen in ons leven, dan handelen we nog steeds vanuit een wettische mentaliteit die niet uit geloof is (Gal. 3:12).¹² Als we alleen maar geloven en belijden wat al door Christus is voorzien, dan is dat genade.

Iemand die onder de wet leeft en iemand die onder genade leeft kunnen dezelfde soort heilige daden laten zien, maar hun motivatie is volledig tegengesteld. De wettische persoon richt zijn aandacht op wat hij moet doen, terwijl degene die door geloof leeft zijn aandacht richt op wat Christus al voor hem heeft gedaan.

De Schrift leert ons bijvoorbeeld om met onze mond te belijden en met ons hart te geloven en dat we dan van God zullen ontvangen (Rom. 10:9-10; Marc. 11:23-24, enz.)¹³. De wettische persoon denkt: "Dat betekent dat ik God zover kan krijgen dat Hij me geneest als ik 'Door Zijn striemen is mij genezing geworden' belijd." Degene die echter Gods genade begrijpt zal het Woord niet belijden om genezen te worden. Hij zal belijden: "Door Zijn striemen is mij genezing geworden", omdat hij werkelijk gelooft dat het al gedaan is.

Het analyseren van ons denkpatroon is de eenvoudigste manier om te onderscheiden of we vanuit waarachtig Bijbels geloof leven of vanuit een wettische vervalsing. Als het motief voor onze daden is om door God aanvaard te worden, dan is dat wetticisme. Als we uit geloof en dankbaarheid voor wat God al heeft gedaan heilig leven, dan is dat genade.

Opmerking 6 bij Romeinen 10:5: Het Griekse woord dat hier met 'leven' is vertaald, is 'zao' (leven). Deze vertaling brengt niet helemaal de reden van Paulus over waarom hij deze tekst uit Leviticus 18:5¹⁴ uit het Oude Testament aanhaalt. Uit de context wordt het duidelijk dat Paulus de inspanning om de oudtestamentische wet te houden tegenover het nieuwtestamentische geloof in Christus stelt. Hij concludeert dat de gehoorzaamheid van de oudtestamentische wet om gerechtigheid voort te brengen (zie opmerking 3 bij Rom. 10:4) minderwaardig is aan de methode van het Nieuwe Testament om gerechtigheid te verkrijgen door ons geloof te stellen in Jezus als onze Redder.

Dit citaat van Mozes is bedoeld om te illustreren hoe hardvochtig het is om naar de oudtestamentische wet te leven. In Galaten 3:12 haalt Paulus deze zelfde tekst uit het Oude Testament aan en Nehemia doet dit in Nehemia 9:29.¹⁵ In beide gevallen blijkt uit de context duidelijk dat de schrijver dit vers aanhaalt om te spreken over het negatieve effect van het leven naar de wet.

Het woord 'leven' kan verschillende betekenissen hebben. Er is één betekenis die de betekenis die Paulus bedoelde weergeeft. Het woord 'leven' kan namelijk ook betekenen 'in leven blijven'.

Als deze betekenis wordt gebruikt, zegt de tekst in Leviticus 18:5 dat als iemand eenmaal begint te proberen de wet te vervullen om gerechtigheid te verdienen, hij moet blijven bestaan, of in leven moet blijven, door zich voortdurend te houden aan de voorschriften van die wet. Met andere woorden: als je eenmaal besluit om het 'recht staan voor God' te verdienen, dan zal God je geven wat je verdient. Het enige wat vreselijk verkeerd is aan deze gedachte is dat niemand werkelijk gerechtigheid verdient. En we hebben geen gerechtigheid nodig, we hebben genade nodig!

Dit is wat Paulus wil overbrengen met het aanhalen van deze tekst uit Leviticus. Het brengt geen vrede om te proberen gerechtigheid te bereiken door het houden van de wet omdat het de last van redding op onze schouders legt (zie opmerking 2 bij Romeinen 5:1)¹⁶. In tegenstelling daarmee legt de redding uit genade door geloof de last op Jezus en maakt het mogelijk dat wij vrijuit gaan.

6 Maar de gerechtigheid uit het geloof spreekt aldus: Zeg niet in uw hart: Wie zal ten hemel opklimmen? namelijk om Christus te doen afdalen;

Opmerking 7 bij Romeinen 10:6: Paulus zegt hier dat als gerechtigheid uit genade niet begrepen wordt dit een houding voortbrengt die in feite het vervangend werk van Christus voor ons ontkent. Iemand die nog steeds gelooft dat zijn gedrag van essentieel belang is voor redding ontkent dat Christus in de hemel is en voor ons pleit (Rom. 8:34)¹⁷. Dat onttroont Christus van Zijn huidige positie. Het is alsof ontkend wordt dat Christus voor ons naar de hemel is opgestegen.

Evenzo staat het geloof dat wij de straf moeten dragen voor onze zonden gelijk aan de ontkenning dat de dood van Christus voldoende was. Als wij gestraft moeten worden voor onze zonden, dan had Christus niet voor ons hoeven sterven.

Al deze dingen borduren voort op de tegenstelling die Paulus in vers 5 uit de doeken begon te doen tussen het doen van het oudtestamentische wet en het geloof van de nieuwtestamentische genade (zie opmerking 5 bij Rom. 10:5). De wettische mentaliteit plaatst ons onder een ondraaglijke last om te presteren om gerechtigheid te verkrijgen; geloof ontvangt eenvoudigweg de gerechtigheid die al door Christus is voorbereid.

7 of: Wie zal in de afgrond nederdalen? namelijk om Christus uit de doden te doen opkomen.

8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het woord, in uw mond en in uw hart, namelijk het woord des geloofs, dat wij prediken.

Opmerking 8 bij Romeinen 10:8: In de verzen 6-8 citeert Paulus Mozes weer, dit keer uit Deuteronomium 30:11-14.¹⁸ In dit vers voegt hij daar echter aan toe 'namelijk het woord des geloofs, dat wij prediken' waarmee hij ons een commentaar geeft op de uitspraak van Mozes.

Als je alleen maar Deuteronomium 30:11-14 zou lezen, zou je kunnen denken dat Mozes zei dat de wet niet moeilijk te houden was. Maar dat staat haaks op alles wat Paulus onderwees en in het bijzonder op de context van dit vers. Paulus zei dat Mozes met deze tekst eigenlijk profeteerde over de dag van rechtvaardiging door geloof waarover Paulus predikte.

Paulus maakte in Galaten 3:22-25¹⁹ bekend dat het doel van de wet van het Oude Testament was om ons de mond te snoeren tot het geloof dat later geopenbaard zou worden. De wet was onze schoolmeester die ons tot Christus moest brengen. Omdat Paulus gebruikmaakte van de uitspraak van Mozes om deze conclusie te trekken, is het mogelijk dat Mozes een openbaring had van de dag waarop geloof in Christus de wet zou vervangen (Deut. 18:15-18)²⁰.

9 Want indien gij met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult gij behouden worden;

Opmerking 9 bij Romeinen 10:9: Houd in gedachten dat Paulus in de context twee soorten gerechtigheid tegenover elkaar had gezet (zie opmerking 2 bij Rom. 10:3). De gerechtigheid van de wet verbindt iemand aan het 'doen' terwijl de gerechtigheid uit geloof gewoon ontvangt wat Christus al heeft gedaan (zie opmerking 5 bij Rom. 10:5).

In dit vers wordt benadrukt hoe eenvoudig het is om gerechtigheid uit geloof te ontvangen, in tegenstelling tot het proberen om je eigen gerechtigheid voort te brengen die uit de wet is (Fil. 3:9).²¹ Een poging om uit te weiden over de voorwaarden van dit vers zou te ver voeren en zou het punt dat Paulus maakt logenstraffen. In het licht van andere teksten moet echter toch een soort van uitleg worden gegeven.

Dit vers zegt niet dat iedereen die alleen maar de woorden 'Jezus is Heer' uitspreekt en gelooft dat Hij uit de dood opstond, wedergeboren is (zie opmerking 2 bij Joh. 3:3).²² Zoals in opmerking 1 bij Marcus 1:24²³ is uitgelegd, betekent het Griekse woord 'homologeó', dat hier met 'belijdt' is vertaald, meer dan alleen maar 'woorden uitspreken'. Het betekent letterlijk 'instemmen met', nl. met het verbond; 'erkennen'. Als we kijken naar de uitspraak van Jezus in Lucas 6:46²⁴, dan moet een waarachtig belijden dat Jezus Heer is zo hartgrondig zijn dat het de daden van iemand beïnvloedt (zie opmerking 2 bij Rom. 1:16)²⁵.

Sommige groepen interpreteren het woord 'Heer' op een manier die de Godheid van Jezus ontkent (zie opmerking 3 bij Luc. 1:43²⁶ en opmerking 8 bij Joh. 5:23²⁷). Het belijden van Jezus als Heer moet een verklaring van geloof zijn in Jezus als God, geopenbaard in het vlees (1 Tim. 3:16)²⁸. Een Jezus die minder is dan God had geen redding kunnen bieden aan het hele menselijke ras.

Daarom is dit vers een belofte aan diegenen die zodanig in Jezus geloven dat zij bereid zijn hun daden in overeenstemming daarmee te veranderen en die met hun mond Hem als Heer (God) belijden, zodat ze behouden zullen worden.

10 want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis.

Opmerking 10 bij Romeinen 10:10: Voor waarachtig behoud moet met de mond beleden en met het hart geloofd worden. Men is geneigd om op één van deze twee vereisten de nadruk te leggen, maar daardoor wordt het gewenste resultaat niet behaald.

Belijdenis is schriftuurlijk, maar het is een resultaat van geloof in het hart. Slechts wanneer iemand al in zijn hart heeft geloofd, zal belijdenis de kracht van God vrijzetten. Belijdenis zonder oprecht geloof in het hart staat gelijk aan dode werken (Heb. 9:14).²⁹

Evenzo is geloof zonder werken dood (Jak. 2:17)³⁰. Als iemand werkelijk in zijn hart gelooft, zal hij uitspreken wat hij gelooft (Matt. 12:34; Luc. 6:35)³¹. Een geloof dat niet belijdt wat wordt geloofd, is niet Gods soort geloof (zie opmerking 6 bij Rom. 4:17)³².

Omdat werd nagelaten deze twee waarheden op de juiste manier te combineren heeft dit veroorzaakt dat de pogingen van sommige mensen om van God te ontvangen mislukt zijn. Zij verwerpen het 'onderwijs van geloof' of 'het onderwijs van belijden'. Als één van deze waarheden echter zou worden aangeboden zonder de juiste nadruk op de andere waarheid, dan zou het geen schriftuurlijk onderwijs zijn. De waarheden van geloof en belijdenis zullen werken als ze worden gebruikt volgens de aanwijzingen in dit vers.

11 Immers het schriftwoord zegt: Al wie op Hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen.

Opmerking 11 bij Romeinen 10:11: Zowel hier als in vers 13 ligt de nadruk op de woorden 'al wie'. In het eerste hoofdstuk van de Romeinenbrief was Paulus begonnen om uit te leggen dat de heidenen geen Joden hoefden te worden om gered te worden (Rom. 1:16)³³. Deze waarheid ontwikkelde hij in de loop van zijn brief en hier komt hij erop terug.

12 Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek. Immers, één en dezelfde is Heer over allen, rijk voor allen, die Hem aanroepen;

Opmerking 12 bij Romeinen 10:12: Het verschil tussen een Jood en een heiden is tegenwoordig in de christelijke gemeente niet zo groot. Daarom hebben veel kerkmensen het gevoel dat ze het eens kunnen zijn met dit vers. Paulus spreekt hier echter over meer dan alleen maar raciale verschillen.

Paulus zegt dat er geen verschil is tussen morele en immorele mensen. In het aangezicht van God is er geen verschil tussen religieus en niet-religieus. Iedereen is een zondaar en heeft dezelfde redding nodig. Tegenwoordig maken de religieuze mensen zich net zo kwaad over deze verklaring als in de dagen van Paulus.

13 want: al wie de naam des Heren aanroept, zal behouden worden.

Opmerking 13 bij Romeinen 10:13: Paulus citeert hier uit Joël 2:32.³⁴ Zowel Joël als Paulus gebruiken het woord 'behouden'. Wie gered is, is ook behouden (zie opmerking 7 bij Hand. 2:21)³⁵.

14 Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in wie zij niet geloofd hebben? Hoe geloven in Hem, van wie zij niet gehoord hebben? Hoe horen zonder prediker?

Opmerking 1 bij Romeinen 10:14: Paulus had hiervoor afdoende bewezen dat redding niet afhangt van iemands gedrag, maar van zijn aanvaarding van Gods genade door geloof in Christus Jezus. Dat was geweldig nieuws! Dit geweldige nieuws zal echter niemand ten goede komen als men het niet weet. Om de kracht van het evangelie vrij te zetten, moet het gehoord worden (Rom. 1:16).

Opmerking 2 bij Romeinen 10:14: De verzen 14 en 15 laten een aantal dingen zien die moeten gebeuren voordat iemand wedergeboren kan worden. Iemand moet geloven, maar hij moet iets of iemand hebben om in te geloven. Daarom moet iemand hem het evangelie vertellen. Voordat dit kan gebeuren, moeten anderen evangelisten naar de uiteinden der wereld sturen.

Er zijn dus drie gebieden die er verantwoordelijk voor zijn dat iemand gered wordt. Iemand moet geloven, iemand moet prediken en anderen moeten sturen. Satan werkt in al deze drie gebieden om te verhinderen dat mensen Gods geschenk van redding ontvangen.

Satan probeert door de misleiding van zonde het hart van iemand te verharderen (Heb. 3:13)³⁶, zodat het evangelie niet kan doordringen. Als mensen plichtsgetrouw de andere twee verantwoordelijkheden nakomen, dan zal er nog steeds geen redding plaatsvinden als iemand het goede nieuws verwerpt.

Toch zijn mensen vaak hongerig en rijp voor redding, maar er is niemand om het goede nieuws aan hen te vertellen. Als satan de mensen kan tegenhouden om het evangelie te brengen, vanwege een gebrek aan evangelisten of een gebrek aan mensen die hen uitsturen, dan kan hij tegenhouden dat mensen worden gered.

Als christenen kunnen we geen verantwoordelijkheid nemen voor de reactie van mensen op het evangelie, maar we moeten wel de verantwoordelijkheid nemen om het evangelie te prediken en om te geven zodat anderen het evangelie kunnen prediken.

15 En hoe zal men prediken zonder gezonden te zijn? Gelijk geschreven staat: Hoe liefelijk zijn de voeten van hen, die een goede boodschap brengen.

Opmerking 3 bij Romeinen 10:15: Als iemand begrijpt dat het evangelie brengen een net zo'n belangrijk onderdeel van redding is als iemands aanvaarding van de boodschap, dan zal hij zich met Jesaja verblijden over de lieflijkheid van degenen die een goede boodschap brengen.

16 Maar niet allen hebben aan het evangelie gehoor gegeven. Want Jesaja zegt: Here, wie heeft geloofd wat hij van ons hoorde?

Opmerking 4 bij Romeinen 10:16: In tegenstelling tot wat veel mensen geloven, wordt een gezalfde boodschapper met een gezalfde boodschap niet altijd goed ontvangen. Deze tekst uit Jesaja laat zien dat niet iedereen de boodschap over de komende Messias heeft ontvangen. Hetzelfde geldt voor veel andere profeten die de Heer naar Israël zond, zoals Jeremia, Ezechiël en zelfs Jezus.

De misvatting dat we er altijd in slagen om de toehoorders te bekeren als we maar werkelijk dienen in de kracht van de Heilige Geest, heeft over veel christenen een onverdiende veroordeling gebracht. Wij kunnen niet de verantwoordelijkheid op ons nemen van de daden van anderen.

17 Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het woord van Christus. (SV: Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.)

Opmerking 5 bij Romeinen 10:17: Geloof komt door het horen van Gods Woord, omdat Gods Woord Zijn geloof is (zie opmerking 4 bij Rom. 3:3)³⁷. Iemand kan niet door menselijk geloof wedergeboren worden (zie nogmaals opmerking 2 bij Joh. 3:3). Hij heeft Gods bovennatuurlijke geloof nodig om Gods bovennatuurlijke gave van redding te ontvangen (zie opmerking 2 bij Matt. 8:10,³⁸ opmerking 4 bij Joh. 20:29³⁹ en nogmaals opmerking 5 bij Rom. 4:17).

De enige plaats om Gods soort geloof te verkrijgen is uit Gods Woord. Daarom kunnen we Gods Woord niet compromitteren. Om Gods geloof beschikbaar te maken aan hen die ervoor kiezen te geloven, moet Gods Woord vrijmoedig verkondigd worden.

Opmerking 6 bij Romeinen 10:17: Merk op dat in dit vers staat dat geloof komt uit het 'horen', niet uit het 'hebben gehoord'. Niemand kan steunen op een openbaring die hij jaren geleden van God ontving, tenzij hij diezelfde waarheid ook nu nog van de Heer hoort.

De Heer blijft niet in gebreke om te spreken, maar wij blijven in gebreke om te horen. Daarom kan iedereen zijn geloof behouden – in de tegenwoordige tijd – als hij zijn geestelijke oren openhoudt om te horen wat Gods Woord zegt (Spr. 4:20-22,⁴⁰ zie opmerking 10 bij Marc. 6:52,⁴¹ en opmerking 3 bij Marc. 8:17)⁴².

18 Maar ik vraag: hebben zij het dan niet gehoord? Zeer zeker: Over de ganse aarde is hun geluid uitgegaan en tot de einden der wereld hun woorden.

19 Maar ik vraag: heeft Israël het dan niet verstaan? Vooreerst zegt Mozes: Ik zal u naijverig maken op wat geen volk is, toornig op een onverstandig volk.

Opmerking 7 bij Romeinen 10:19: Wat wist Israël dan wel? Paulus zegt hier dat Israël het evangelie van redding door geloof kende, waarover hij in deze brief heeft uitgeweid. Eén manier waarop deze waarheid werd geopenbaard in het Oude Testament was door de profetieën over de heidenen die het volk van God zouden worden. Als God naties zou opnemen die zich niet hielden aan de rituelen en ceremonieën die aan de Joden waren gegeven, dan zou het duidelijk moeten zijn dat dit soort dingen geen noodzakelijke voorwaarden voor redding waren.

Paulus haalt een profetie van Mozes en twee aanvullende teksten uit Jesaja aan om te bevestigen dat deze waarheid in het Oude Testamant was geopenbaard. De waarheid was er wel, maar het Joodse hart was zo verhard geworden door wetticisme dat het deze waarheid niet kon doorgronden (zie nogmaals opmerking 3 bij Marc. 8:17).

20 En Jesaja waagt het te zeggen: Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden aan wie naar Mij niet vroegen.

21 Maar van Israël zegt hij: De ganse dag heb Ik mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

Eindnoten Romeinen – hoofdstuk 10:

(Om in Word terug te gaan: zet de cursor in de eindnoot, klik rechts, kies 'Ga naar eindnoot')

¹ Fil. 3:9 en in Hem moge blijken niet een eigen gerechtigheid, uit de wet, te bezitten, maar de gerechtigheid door het geloof in Christus, welke uit God is op de grond van het geloof.

² Rom. 8:3 *Want wat de wet niet vermocht, omdat zij zwak was door het vlees – God heeft, door zijn eigen Zoon te zenden in een vlees, aan dat der zonde gelijk, en wel om de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees,*

Opmerking 7 bij Romeinen 8:3: De wet zelf is niet zwak. In Romeinen 7:12 zei Paulus: “Zo is dan de wet heilig, en ook het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.” Niet de wet, maar ons vlees is zwak (zie opmerking 3 bij Rom. 7:18). De wet en ons vlees waren als een ketting aaneengeschaakeld en een ketting is niet sterker dan de zwakste schakel. Ons vlees was de zwakke schakel in de ketting. Hoewel de wet sterk was, kon het geen rechtvaardigheid bewerken vanwege de zwakte van ons vlees.

³ Jes. 64:6 Wij zijn allen geworden als een onreine, al onze gerechtigheden als een bezoedeld kleed; wij vielen allen af als het loof en onze ongerechtigheden voerden ons weg als de wind.

⁴ Rom. 11:6 Indien het nu door genade is, dan is het niet meer uit werken; anders is de genade geen genade meer.

⁵ Luc. 1:6 *Zij waren beiden rechtvaardig voor God en leefden naar alle geboden en eisen des Heren, onberispelijk.*

Opmerking 2 bij Luc. 1:6: Zacharias en Elisabeth waren niet rechtvaardig (of letterlijk: recht stand voor God) door hun eigen goedheid (Jes. 64:6; Rom. 3:10), maar hun geloof werd hen als rechtvaardigheid gerekend, net zoals bij Noach (Heb. 11:7) en Abraham (Rom. 4:3). Zelfs onder het Oude Testament was de enige manier om recht voor God te kunnen staan door geloof (Hab. 2:4; Gal. 3:11). Niemand kon de wet volmaakt houden (Rom. 3:23), dus moest geloof worden gesteld in de genade en vergeving van God, zoals werd geïllustreerd door de bloedoffers van het Oude Testament. Als geheel ontbrak het de Joodse natie aan een begrip van rechtvaardiging door geloof (Rom. 10:3-9) en ze waren in de misleiding gevallen dat ze rechtvaardig konden zijn door zich aan de wet te houden (Marc. 10:17). Merk op dat hier in vers 6 de Schrift niet zegt dat Zacharias en Elisabeth zonder zonde waren, maar dat ze eigenlijk verontschuldigd waren. Door hun geloof in de bloedoffers (die symbolisch waren voor Christus) plaatste God de schuld voor hun zonden op het Lam (Joh. 1:29).

⁶ Gal. 3:12 Doch bij de wet gaat het niet om geloof, maar: wie dat doet, zal daardoor leven.

⁷ Rom. 3:8-13 Zalig de man, wiens zonde de Here geenszins zal toerekenen. Geldt deze zaligspreking dan de besnedene of ook de onbesnedene? Wij zeggen immers: Het geloof werd Abraham tot gerechtigheid gerekend. Hoe werd het hem dan toegerekend? Was hij toen besneden of onbesneden? Niet besneden, maar onbesneden. En het teken der besnijdenis ontving hij als het zegel der gerechtigheid van dat geloof, dat hij in zijn onbesneden staat bezat. Zo kon hij een vader zijn van alle onbesneden gelovigen, opdat hun [de] gerechtigheid zou worden toegerekend, en een vader van de besnedenen, voor hen namelijk, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook treden in het voetspoor van het geloof, dat onze vader Abraham in zijn onbesneden staat bezat. Want niet door de wet had Abraham of zijn nageslacht de belofte, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door gerechtigheid des geloofs.

⁸ 2 Kor. 5:21 Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem.

⁹ 1 Tim. 1:9-10 wel wetend, dat de wet niet gesteld is voor de rechtvaardige, maar voor wettelozen en tuchtelozen, voor goddelozen en zondaars, voor onverlaten en onheiligen, voor vadermoorders en moedermoorders en doodslagers, hoereers, knapenschenders, zielverkopers, leugenaars, meinedigen, en al wat verder ingaat tegen de gezonde leer,

¹⁰ Rom. 3:19 *Nu weten wij, dat de wet, bij al wat zij zegt, tot hén spreekt, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt en de gehele wereld strafwaardig worde voor God,*

Opmerking 4 bij Romeinen 3:19: Paulus begint nu aan een serie radicale verklaringen. Ze zijn radicaal omdat de Joden uit zijn tijd, net zoals veel kerkmensen uit onze tijd, dachten dat de wet door God was gegeven zodat we onze redding konden verdienen door ons aan de wet te houden. Dat was niet het doel. De wet was niet gegeven met als doel om rechtvaardiging voort te brengen (Rom. 3:20, 28; 4:13; Gal. 2:16; 3:11; Gal. 5:4; Ti. 3:5). De wet was gegeven om te doden (2 Kor. 3:7) en om te veroordelen (2 Kor. 3:9). De wet vermeerde de zonde (1 Kor. 15:56) en bracht de zonde tot leven (Rom. 7:9). De wet maakte dat de zonde de gelegenheid

kreeg om ons te misleiden en allerhande begeerte in ons op te wekken (Rom. 7:8, 11). Kortom, de wet versterkte onze vijand, de zonde, maar niet ons.

Waarom had God ons iets willen geven dat onze vijand zou versterken? Omdat wij al verslagen waren door de zonde, maar we wisten het niet. De mensheid was verleid tot een denken dat, hoewel we niet volmaakt waren, onze zonden toch zeker niet zo slecht waren. 'Eigenlijk zijn we best goede mensen en het resultaat zal ook wel goed uitpakken.' Het enige wat verkeerd is met dit denken is dat God geen vergelijkende statistieken bijhoudt. Het maakt niet uit of je beter bent dan iemand anders. Ieder heeft gezondigd en derft de heerlijkheid Gods (vers 23) en het loon van de zonde (iedere zonde) is de dood (Rom. 6:23).

In Jakobus 2:10 staat: "Want wie de gehele wet houdt, maar op één punt struikelt, is schuldig geworden aan alle (geboden)." Als iemand één zonde doet is hij schuldig aan alle zonden. Het is te vergelijken met het breken van een raam. Het maakt niet uit hoe groot het gat is dat je in het raam maakt. Als het gebroken is, moet het hele raam worden vervangen. Als we slechts het kleinste gebod overtreden zijn we al schuldig aan het overtreden van alle geboden.

God moest dus de misleiding doorprikken waar de mensen in waren gevallen omdat ze dachten dat ze vast wel goed genoeg waren om door God te worden aanvaard. De manier waarop Hij dit deed was door het geven van de wet. Het bracht de zonde en begeerte in ons tot leven. Voor degenen die de wet ontvingen werd het onmiskenbaar duidelijk dat als God de heilige volmaaktheid van de wet eiste, niemand door zijn eigen goedheid gered kon worden.

Dat was het punt dat God maakte en dat was het punt dat Paulus hier maakt. Niemand kan gered worden door zich te houden aan de wet, omdat allen hebben gezondigd en de volmaaktheid van de wet missen (vers 23).

De wet ontdeed ons daarom van iedere verontschuldiging en maakte ons schuldig voor God. De wet gaf ons de kennis hoe zondig we waren en haalde iedere misleiding weg dat we ooit gered zouden kunnen worden omdat we, in vergelijking tot anderen, 'zulke aardige mensen' waren. In Galaten 3:23 zegt Paulus: "Doch voordat dit geloof kwam, werden wij onder de wet in verzekerde bewaring gehouden met het oog op het geloof, dat geopenbaard zou worden." De wet nam iedere hoop op redding weg, behalve geloof in een redder. Dat was het doel van de wet.

¹¹ *Joh. 3:36 Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; doch wie aan de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.*

Opmerking 4 bij Joh. 3:36: In de toekomstige tijd zal God Zijn toorn over de hele aarde uitstorten (voorbeelden: Openb. 6:17; 11:18; 14:19; 15:1,7; 16:1,19; en 19:15). In deze tijd is Jezus echter niet gekomen om de mensen te veroordelen maar om ze genade en waarheid te brengen (Joh. 1:14; 3:17). Degenen die niet in de Zoon geloven zijn op dit ogenblik onder de toorn van de oudtestamentische wet (Joh. 5:45; Rom. 4:15; Gal. 3:10) en tenzij zij zich bekeren zullen ze voor eeuwig lijden onder de toorn van God (Rom. 2:6-9; Openb. 20:13-15).

¹² Gal. 3:12 Doch bij de wet gaat het niet om geloof, maar: wie dat doet, zal daardoor leven.

¹³ Rom. 10:9-10 Want indien gij met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult gij behouden worden; want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis.

Marc. 11:23-24 Voorwaar, Ik zeg u, wie tot deze berg zou zeggen, hef u op en werp u in de zee, en in zijn hart niet zou twifelen, maar geloven, dat hetgeen hij zegt geschiedt, het zal hem geschieden. Daarom zeg Ik u, al wat gij bidt en begeert, gelooft, dat gij het hebt ontvangen, en het zal geschieden.

¹⁴ Lev. 18:5 Ja, gij zult mijn inzettingen en mijn verordeningen in acht nemen; de mens die ze doet, zal daardoor leven: Ik ben de HERE.

¹⁵ Neh. 9:29 Gij vermaandet hen, om hen tot uw wet te doen wederkeren, maar zij handelden misdadig, hoorden niet naar uw geboden en zondigden tegen uw verordeningen – de mens die ze opvolgt, zal daardoor leven. Maar zij zetten hun schouder er dwars tegen in en verhardden hun nek en luisterden niet.

¹⁶ *Rom. 5:1 Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus,*
Opmerking 2 bij Romeinen 5:1: Het eerste voordeel dat Paulus noemt om gerechtvaardigd te zijn uit geloof in plaats van werken is vrede. Vrede kan alleen komen wanneer we met God omgaan op basis van geloof in wat Hij voor ons heeft gedaan in plaats van wat wij voor Hem kunnen doen. Iemand die denkt dat hij moet presteren om een bepaalde standaard te bereiken voordat hij door God zal worden aanvaard zal geen vrede hebben. Dat plaatst de last van redding op onze schouders en die last kunnen we niet dragen. Voordat we gered werden, waren we niet in staat om heilig genoeg te leven om God te behagen en nu we wel gered zijn, zijn we nog steeds niet in staat om heilig genoeg te leven om God te behagen (Heb. 11:6). We werden gered door geloof en we moeten doorgaan om door geloof met God te wandelen (Kol. 2:6).

Omdat veel christenen die van God houden dit niet hebben begrepen, kunnen ze niet van de vrede genieten die aan hen door geloof in Jezus werd gegeven. Dit is het evangelie van vrede (Luc. 2:14; Rom. 10:15; Ef. 6:15).

¹⁷ Rom. 8:34 wie zal veroordelen? Christus Jezus is de gestorvene, wat meer is, de opgewekte, die ter rechterhand Gods is, die ook voor ons pleit.

¹⁸ Deut. 30:11-14 Want dit gebod, dat ik u heden opleg, is niet te moeilijk voor u en het is niet ver weg. Het is niet in de hemel, zodat gij zoudt moeten zeggen: Wie zal opstijgen ten hemel, het voor ons halen, en het ons doen horen opdat wij het volbrengen? En het is niet aan de overkant der zee, zodat gij zoudt moeten zeggen: Wie zal oversteken naar de overkant der zee, het voor ons halen, en het ons doen horen opdat wij het volbrengen? Maar dit woord is zeer dicht bij u, in uw mond en in uw hart om het te volbrengen.

¹⁹ Gal. 3:22-25 Neen, de Schrift heeft alles besloten onder de zonde, opdat ten gevolge van het geloof in Jezus Christus de belofte het deel zou worden van hen, die geloven. Doch voordat dit geloof kwam, werden wij onder de wet in verzekerde bewaring gehouden met het oog op het geloof, dat geopenbaard zou worden. De wet is dus een tuchtmeester voor ons geweest tot Christus, opdat wij uit geloof gerechtvaardigd zouden worden. Nu echter het geloof gekomen is, zijn wij niet meer onder de tuchtmeester.

²⁰ Deut. 18:15-18 Een profeet uit uw midden, uit uw broeders, zoals ik ben, zal de HERE, uw God, u verwekken; naar hem zult gij luisteren. Juist zoals gij van de HERE, uw God, gevraagd hebt op Horeb, op de dag der samenkomst, toen gij zeidet: Ik wil niet langer de stem van de HERE, mijn God, horen en dit grote vuur niet langer zien, opdat ik niet sterve. Toen zei de HERE tot mij: Het is goed, wat zij gesproken hebben; een profeet zal Ik hun verwekken uit het midden van hun broeders, zoals gij zijt; Ik zal mijn woorden in zijn mond leggen, en hij zal alles tot hen zeggen, wat Ik hem gebied.

²¹ Fil. 3:9 en in Hem moge blijken niet een eigen gerechtigheid, uit de wet, te bezitten, maar de gerechtigheid door het geloof in Christus, welke uit God is op de grond van het geloof.

²² *Joh. 3:3 Jezus antwoordde en zei tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien.*

Opmerking 2 bij Joh. 3:3: Om het Koninkrijk van God binnen te kunnen gaan is het essentieel om wederomgeboren te zijn (vers 5). Zoals Jezus aan Nicodemus uitlegde, is dit niet een tweede lichamelijke geboorte, maar juist een geestelijke geboorte. Door zonde werd onze geest dood voor God (gescheiden van God) (Rom. 3:23; 6:23; 7:9-11; Ef. 2:1,5). Net zoals we niet zelf onze lichamelijke geboorte veroorzaakten, kunnen we ook niet onze geestelijke geboorte zelf voortbrengen. We zijn totaal niet bij machte om onszelf te redden (Jer. 13:23; Rom. 3:10-12; 8:7-8; Ef. 2:3) en daarom hebben wij een Redder nodig (Titus 1:4; 2:13; 3:4-5). Als we alleen maar in de Here Jezus Christus geloven zijn we gered (Hand. 16:31). Geloof is de enige voorwaarde (Rom. 3:28; 10:6-9). Alleen geloof redt. Reddend geloof staat echter niet alleen. In Jac. 2:17-18 staat: "geloof, indien het niet met werken gepaard gaat, is, op zichzelf genomen, dood ... toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken." Redding is niet een reformatie, maar juist een vernieuwing, een nieuwe geboorte, een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17), die alleen maar tot stand kan worden gebracht door een creatief wonder van de Heilige Geest (Joh. 1:13; 3:5).

²³ *Marcus 1:24 zeggende: Wat hebt Gij met ons te maken, Jezus van Nazaret? Zijt Gij gekomen om ons te verdelgen? Ik weet wel, wie Gij zijt: de heilige Gods.*

Opmerking 1 bij Marcus 1:24: De bewoording 'heilige Gods' (of Heilige Israëls) wordt 52 keer in de Bijbel gebruikt. Vierenzestig keer staat het in het Oude Testament, en op twee uitzonderingen na, verwijst het iedere keer naar Jehovah God (voorbeelden: Jes. 30:15; 43:3,14-15; 54:5; Ezech. 39:7). David gebruikte de bewoording 'heilige' voor de Messias (Psalm 16:10), zoals we kunnen zien in de uitleg van Petrus van Davids verklaring op Pinksterdag (Hand. 2:25-32). Dat Jezus hier 'de heilige Gods' genoemd wordt is dus een andere duidelijke verwijzing naar Zijn Goddelijkheid.

Als we dit in gedachten houden, zou het erop kunnen wijzen dat deze onreine geest voldeed aan de voorwaarde van 1 Joh. 4:1-3 om te belijden dat Jezus Christus in het vlees gekomen is en dus uit God was. De Schrift maakt het echter duidelijk dat het hier een onreine of kwade geest betrof.

Het Griekse woord dat in 1 Joh. 4:2 met 'belijdt' wordt vertaald is 'homologeo' en het is hetzelfde woord dat in Rom. 10:9-10 wordt gebruikt om behoudenis te belijden. Door het vergelijken van tekstplaatsen maakt Gods Woord duidelijk dat er meer voor nodig is om alleen maar de woorden 'Jezus is mijn Heer' uit te spreken om wedergeboren te worden. Jezus zei: "Waarom noemt u me Here, Here en doet niet de dingen die Ik zeg?"

Jacobus zei: "Gij gelooft, dat God één is? Daaraan doet gij wèl, (maar) dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen. Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder de werken niets uitwerkt?" (Jac. 2:19-20). Alleen maar omdat een geest belijdt dat Jezus de Christus is, of de 'Heilige Gods' hoeft daarom nog niet te betekenen dat die geest uit God is omdat hij deze woorden zei. Je moet de geesten beproeven door te kijken naar de levensstijl van de individuen. Het is een grove vergissing om aan te nemen dat een geest uit God is, alleen maar omdat hij sommige woorden herhaalt, terwijl zijn daden voortdurend tegenstrijdig aan God zijn (1 Joh. 3:7,10).

²⁴ Lucas 6:46 Wat noemt gij Mij Here, Here, en doet niet wat Ik zeg?

²⁵ *Rom. 1:16 Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor de Jood, maar ook voor de Griek.*

Opmerking 2 bij Romeinen 1:16: In de Griekse taal is het woord dat hier is vertaald met 'gelooft' een tegenwoordig deelwoord dat een voortdurende en herhaalde actie uitdrukt. Degene die gelooft is dus iemand die heeft geloofd en doorgaat met geloven. Daarom kan het geloof dat redding als resultaat heeft niet worden prijsgegeven en het brengt nog steeds resultaten voort (Heb. 6:4-6; 10:29; Kol. 1:21-23). Het kan erop lijken dat het geloof is opgegeven, zoals in het geval van Petrus toen hij de Heer verloochende (Luc. 22:57-62), maar Jezus had gebeden dat zijn geloof niet zou bezwijken (zie opmerking 2 bij Luc. 22:32). De Schrift stelt het ware Bijbelse geloof voor als een voortdurende ervaring, niet als een eenmalige daad.

²⁶ *Luc. 1:43 En waaraan heb ik dit te danken, dat de moeder mijns Heren tot mij komt?*

Opmerking 3 bij Luc. 1:43: Het Griekse woord dat hier is gebruikt voor 'Here' is 'kuriós' en gewoonlijk verwijst dit woord naar God Jehova. Dit woord wordt nog eens 16 keer gebruikt in dit hoofdstuk, en steeds verwijst het duidelijk naar God. Er is geen twijfel over dat Elisabeth, geïnspireerd door de Heilige Geest, naar Jezus verwees als Heer in de hoogste zin van het woord. Dit is weer een getuigenis van de Goddelijkheid van Jezus (zie opmerking 1 bij Joh. 1:1).

²⁷ *Joh. 5:23 opdat allen de Zoon eren gelijk zij de Vader eren. Wie de Zoon niet eert, eert ook de Vader niet, die Hem gezonden heeft.*

Opmerking 8 bij Joh. 5:23: In de hele Schrift is dit één van de sterkste argumenten die voor de Goddelijkheid van onze Heer pleiten. We moeten Jezus niet alleen eren, maar we moeten Hem eren 'gelijk' (op dezelfde manier als) wij de Vader eren. Hierin onderscheidt waarachtig christendom zich van de wereldse religies. De meeste religies eren Jezus als een groot man (voorbeelden: Islam, de Verenigingskerk, Jehovagetuigen, enz.), maar zij zijn er een felle tegenstander van om Jezus gelijk te stellen met de Almachtige God (1 Joh. 2:23).

²⁸ 1 Tim. 3:16 En buiten twijfel, groot is het geheimenis der godsvrucht: Die Zich geopenbaard heeft in het vlees, is gerechtvaardigd door de Geest, is verschenen aan de engelen, is verkondigd onder de heidenen, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid.

²⁹ Heb. 9:14 hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest Zichzelf als een smetteloos offer aan God gebracht heeft, ons bewustzijn reinigen van dode werken, om de levende God te dienen?

³⁰ Jak. 2:17 Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood.

³¹ Matt. 12:34 Adderengebroid, hoe kunt gij, die slecht zijt, iets goeds zeggen? Want uit de overvloed des harten spreekt de mond.

Luc. 6:35 Neen, hebt uw vijanden lief, en doet hun goed en leent zonder op vergelding te hopen, en uw loon zal groot zijn en gij zult kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is goed jegens de ondankbaren en bozen.

³² *Rom. 4:17 gelijk geschreven staat: Tot een vader van vele volken heb Ik u gesteld – voor het aangezicht van die God, in wie hij geloofde, die de doden levend maakt en het niet zijnde tot aanzijn roept.*

Opmerking 6 bij Romeinen 4:17: De zinsnede 'het niet zijnde tot aanzijn roept' verwijst naar de gebeurtenis die Paulus zojuist had aangehaald, toen God de naam van Abram veranderde in Abraham (Gen. 17:5). De naam Abram betekent 'hoge vader'. De naam Abraham betekent 'vader van velen'. Eén jaar voor de geboorte van Isaak veranderde de Heer Abrams naam in Abraham en hij bevestigde hiermee dat Abraham de vader van velen zou zijn voordat het in het fysieke gebeurde.

Dit illustreert het geloof van God. God zegt dat dingen zo zijn voordat er een fysiek bewijs is dat ze zo zijn. Hetzelfde gebeurde bij de schepping (Gen. 1). God sprak alles in het bestaan en toen was het ook zo. Hij

sprak licht in het aanzijn en vier dagen later schiep hij een bron waar dat licht vandaan kon komen (Gen. 1:3 met 14-19).

God heeft ons de macht gegeven om te scheppen met geloofsvervulde woorden (Spr. 18:20-21; zie opmerking 4 bij Marc. 11:14 en opmerking 4 bij Marc. 11:23). Als we in Gods soort geloof gaan wandelen, moeten we leren om die dingen die niet zijn in aanzijn te roepen, alsof ze er wel waren.

³³ Rom. 1:16 Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor de Jood, maar ook voor de Griek.

³⁴ Joël 2:32 En het zal geschieden, dat ieder die de naam des HEREN aanroept, behouden zal worden, want op de berg Sion en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals de HERE gezegd heeft; en tot de ontkomenen zullen zij behoren, die de HERE zal roepen.

³⁵ *Hand. 2:21 En het zal zijn, dat al wie de naam des Heren aanroept, behouden zal worden.*

Opmerking 7 bij Handelingen 2:21: Het woord 'behoud' komt 163 keer in de Bijbel voor; 118 keer in het Oude Testament en 43 keer in het Nieuwe Testament. Verder worden er honderden keren variaties gebruikt zoals 'redding', 'gered', enz. Het wordt gebruikt als een woord waar alles bij inbegrepen is om alle handelingen en verrichtingen van Gods verlossing van de mensheid aan te duiden. Eén van de grote tragedies in de kerk is geweest dat het woord 'behoud' alleen maar gekoppeld werd aan de eerste vergeving van zonden.

Zoals hier duidelijk te zien is als je het citaat van Petrus vergelijkt met de oorspronkelijke passage uit Joël 2:22 zijn behoud en verlossing hetzelfde. Verlossing is een deel van ons behoud, zoals genezing, voorspoed, rechtvaardigheid, rechtvaardiging, vergeving, heiliging en verheerlijking.

Het Griekse woord dat in deze tekst vertaald wordt met 'behoud', evenals in 91 andere teksten in het Nieuwe Testament, is 'sozo'. Dit woord werd in Matteüs 8:25; 14:30; Joh. 12:27; 1 Tim. 2:15, Judas 5 gebruikt als verlossing uit gevaar of lijden. In Jacobus 5:15 wordt dit woord 'sozo' (gered) gebruikt als het verwijst naar lichamelijke genezing. Ditzelfde woord wordt met verwijzing naar lichamelijke genezing ook vertaald als 'heel gemaakt' (Matteüs 9:21, 22 (twee keer); Marcus 5:28, 34; 6:56; 10:52; Lucas 8:48, 50; 17:19; Handelingen 4:9; en zie ook opmerking 2 bij Matteüs 8:17).

³⁶ Heb. 3:13 maar vermaant elkander dagelijks, zolang men nog van een heden kan spreken, opdat niemand van u zich verharde door de misleiding der zonde;

³⁷ *Rom. 3:3 Wat toch is het geval? Als sommigen ontrouw geworden zijn, zal dan hun ontrouw de trouw Gods tenietdoen? (SV: Want wat is het, al zijn sommigen ongelovig geweest? Zal hun ongelovigheid het geloof van God te niet doen?)*

Opmerking 4 bij Romeinen 3:3: Paulus wisselt in dit vers de zinsnede 'de trouw Gods' (SV: het geloof van God) af met 'de woorden Gods' in vers twee. Hij zegt dat het ongeloof (NBG51: de ontrouw) van de Joden het Woord van God of de beloften van God niet ontcrachtte. Daarom is het Woord van God de trouw (het geloof) van God. Het is geen wonder dus dat het geloof komt door het horen van Gods Woord. Gods Woord bevat Zijn geloof.

³⁸ *Matt. 8:10 Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich en zei tot hen, die Hem volgden: Voorwaar, zeg Ik u, bij niemand in Israël heb Ik een zó groot geloof gevonden!*

Opmerking 2 bij Matt. 8:10: In de Schrift wordt slechts tweemaal genoemd dat Jezus Zich verwonderde. Dat was (1) over het geloof van de Romeinse hoofdman en (2) over het ongeloof van de Joden (Marc. 6:6). Een geloof dat Jezus (die de leidman en voleinder van het geloof is – Heb. 12:2) deed verwonderen is de moeite waard om onderzocht te worden. Deze hoofdman geloofde dat het gesproken woord van Jezus voldoende was om zijn wonder voort te brengen. Hij vond het niet nodig dat Jezus naar zijn huis kwam. Hij had geloof in het woord van Jezus. Hieruit kunnen we dus opmaken dat iemand die alleen maar het geschreven Woord van God gelooft op een veel hoger niveau van geloof wandelt dan degene die aanvullend bewijs nodig heeft. Vergelijk dit geloof van de hoofdman met het 'kleine' geloof van Tomas zoals beschreven in Johannes 20:24-29.

³⁹ *Joh. 20:29 Jezus zei tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven.*

Opmerking 4 bij Joh. 20:29: Het soort geloof waar Tomas in wandelde was een menselijk of natuurlijk geloof dat was gebaseerd op wat hij kon zien. Jezus zei dat er een grotere zegen te behalen was. Die grotere zegen komt door het gebruik van een bovennatuurlijk, Gods soort geloof dat alleen gebaseerd is op Gods Woord (zie opmerking 2 bij Matt. 8:10).

Menselijk geloof moet gebaseerd zijn op fysiek 'bewijs'. Het kan niet geloven wat het niet kan zien. Gods soort geloof echter, dat aan iedere gelovige is gegeven (Rom. 12:3), is genoeg bewijs (Heb. 11:1, zie opmerking 2 bij Matt. 17:20 en opmerking 8 bij Marc. 11:24).

⁴⁰ Spr. 4:20-22 Mijn zoon, sla acht op mijn woorden, neig uw oor tot mijn uitspraken; laat ze niet wijken uit uw ogen, bewaar ze diep in uw hart. Want zij zijn leven voor wie ze vinden, genezing voor hun ganse lichaam.

⁴¹ *Marc. 6:52 want zij waren bij de broden niet tot inzicht gekomen, maar hun hart was verhard.*

Opmerking 10 bij Marcus 6:52: Meestal denken we bij iemand met een verhard hart aan een persoon die op een verschrikkelijke manier tegen God rebelleert. Hoewel het waar is dat zo'n persoon ook inderdaad een verhard hart heeft, gaat het er in dit geval om dat de discipelen verharde harten hadden, omdat ze 'innerlijk bovenmate ontsteld waren' (vers 51) en 'verbijsterd waren' (vers 50) om Jezus op het water te zien lopen. Het woord 'verhard' dat hier gebruikt wordt, betekent 'gevoelloos, koppig of onbuigzaam, of ongevoelig voor'. De discipelen haatten God niet, maar ze waren zo ontvankelijk geworden voor de natuurlijke wereld en de beperkingen daarvan dat ze overweldigd werden toen ze Jezus deze wetten zagen overtreden. Daarom hadden ze een verhard hart (zie opmerking 3 bij Marcus 8:17).

We zien dus dat in dit geval een verhard hart betekent dat je gevoeliger bent voor of meer gedomineerd wordt door het natuurlijke denken dan door het bovennatuurlijke denken. Als we deze Bijbelse definitie van een verhard hart gebruiken, dan hebben we allemaal gebieden waarin we verhard (of ongevoelig) zijn voor God (zie opmerking 3 bij Marcus 8:17 voor de kenmerken van een verhard hart).

Onze harten worden verhard (ongevoelig) als we op andere dingen letten dan op God en Zijn wegen (als we daarover nadenken, bestuderen, overpeinzen of mediteren). In dit geval dachten de discipelen niet aan zondige dingen zoals moord, overspel, diefstal, enz. Hun gedachten werden volkomen in beslag genomen door de storm en hoe ze hun leven konden redden. Ze waren echter bezig met de natuurlijke methoden van bevrijding. Ze hadden moeten denken aan een wonderbaarlijke bevrijding, omdat ze uit gehoorzaamheid aan het bevel van Jezus de zee waren opgegaan.

Als ze waren blijven denken aan het wonder dat ze even daarvoor Jezus hadden zien doen (de wonderbare spijziging), dan zouden ze niet zo verbaasd zijn geweest om te zien dat Jezus op het water naar hen toe liep. Tenslotte had Hij hen opgedragen om in het schip te gaan (zie opmerking 1 bij Matt. 14:22) en daarom was hij verantwoordelijk voor hen. Hij was ook maar een klein eindje van hen vandaan en Hij bevond zich in dezelfde storm, dus ze hadden kunnen weten dat Hij bekend was met hun situatie. Ze hadden kunnen verwachten dat Jezus zou komen om ze te redden, zelfs als Hij daarvoor op het water had moeten lopen. Want iemand die vijfduizend mannen van voedsel kon voorzien (de vrouwen en kinderen nog niet eens meegerekend) met vijf broden en twee vissen en daarbij ook nog meer overhield toen Hij klaar was dan toen Hij begon, kon zeker ook wel op het water lopen.

Maar hun verharde harten verhinderde hen om de geestelijke waarheden te zien (Marcus 8:17-18 en zie opmerking 3 bij Marcus 8:17) en hield hen gedomineerd door slechts het natuurlijke denken, wat volkomen ontoereikend was om hun probleem op te lossen. Dit is de reden waarom tegenwoordig mensen die weten wat het Woord zegt het nog steeds niet in hun leven zien werken. Ze zijn gevoeliger voor angst en twijfel dan voor de waarheden van het Woord van God, eenvoudigweg omdat ze meer hebben gedacht aan dingen die angst en twijfel met zich meebrengen.

We kunnen deze wetten over het verharden van onze hart nemen en ze op een positieve manier gebruiken. We kunnen eigenlijk onze harten verharden voor twijfel door het Woord van God te overdenken. Het is een denkbaar en bereikbaar doel om net zo gevoelig voor God en het geloof te worden als we voor satan en twijfel zijn geweest.

⁴² *Marc. 8:17 En toen Hij dat bemerkte, zei Hij tot hen: Waarom spreekt gij erover, dat gij geen broden hebt? Verstaat gij nog niet en begrijpt gij niet? Hebt gij een verhard hart?*

Opmerking 3 bij Marcus 8:17: Nog maar een paar dagen eerder waren de discipelen van Jezus vanwege een verhard hart verbijsterd toen ze Jezus op het water naar hen toe zagen lopen (zie opmerking 10 bij Marcus 5:52). Hier onthult Jezus een aantal kenmerken van iemand met een verhard hart.

Ten eerste verhindert een verhard hart ons om geestelijke waarheden waar te nemen. Daarom is het zo dat, hoewel iedereen in een kerkdienst precies dezelfde boodschap hoort, sommigen zullen ontvangen en anderen niet. Het Woord is niet de variabele, maar de toestand van het hart (zie opmerking 2 bij Luc. 8:11). Een verhard hart houdt geestelijke waarneming tegen (voorbeelden: Ex. 7:10-13, 19-23; 8:8-15, 16-19, 31-32; 9:5-7, 10-12, 22-35; 10:13-20, 21-27; 11:10; 14:3-4)

Ten tweede verhindert een verhard hart ons om de geestelijke waarheden te verstaan (1 Kor. 2:14). Als iemand Gods Woord niet verstaat, dan ondervindt satan geen enkele tegenstand als hij komt om het woord te stelen (Matt. 13:19, zie opmerking 3 bij Luc. 8:12).

Ten derde verhindert een verhard hart ons om ons teksten te binnen te brengen. Hiermee is niet gezegd dat we ons geen feiten of schriftplaatsen kunnen herinneren, omdat, zoals in Marcus 8:19-20 staat, deze discipelen zich wel de feiten van de twee wonderbare spijzigingen konden herinneren, maar ze waren de

geestelijke lessen die ze hadden kunnen leren vergeten. Op dezelfde manier kunnen mensen teksten citeren of ze kunnen zich herinneren waar een preek over ging, maar ze kunnen het geestelijke leven dat erin zit niet waarnemen of ze kunnen niet vasthouden wat ze hebben waargenomen wegens een verhard hart. In Job 39:16-20 spreekt God over de struisvogel die verhard is jegens haar jongeren en Hij vergelijkt dat met het ontnemen van wijsheid. Een verhard hart jegens God brengt geestelijke achteruitgang voort.